

<p>MHKO160004402017</p> 	<p><u>रेग्यु. कज्जा नं. ८५/२०१७ मधील नि.७९ वरील आदेश</u></p>
---	--

१. प्रतिवादी नं. ६ ने प्रस्तुतचा अर्ज दिवाणी प्रक्रीया संहिता आदेश ७ नियम ११ ब प्रमाणे दाव्याची किंमत कमी केल्याने दावा फेटाळण्यासाठी प्रस्तुतचा अर्ज दाखल केलेला आहे. प्रतिवादीने असे कथन केले आहे की, वादीने प्रस्तुतचा दावा वाद मिळकतीचे एकमेव मालक व वहिवाटदार आहोत असे हक्कज्ञापन होऊन मिळणेबाबत व कायम मनाईचे दाद मिळणेबाबत दाखल केलेला आहे. वादीची दावेतील विनंती विचारात घेता दाव्याचे आकारणी दि महाराष्ट्र कोर्ट फी अॅक्ट कलम ६ (४)(डी) व ६(५) चे तरतुदीप्रमाणे योग्य ती आकारणी करून प्रथमतः स्टॅम्प ड्युटी भरणे आवश्यक आहे. वादीची विनंती विचारात घेता वादीने दि महाराष्ट्र कोर्ट फी अॅक्ट कलम ६ (जे) प्रमाणे दाव्याची आकारणी अयोग्य व चुकीची, बेकायदेशिर व कायद्यातील तरतुदीचे विसंगत अशी आकारणी केलेली आहे. त्यामुळे दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ७ रूल ११ ब प्रमाणे दाव्याची योग्य आकारणी करून प्रथमतः आवश्यक कोर्ट फी स्टॅम्प भरण्यात यावा आदेश करण्यात यावा. जर वादीने दाव्याची आकारणी करून आवश्यक कोर्ट फी स्टॅम्प भरलेस दावा परत देणेत यावा. दि महाराष्ट्र कोर्ट फी अॅक्ट कलम ६ (४) (डी) व ६ (५) चे तरतुदीप्रमाणे दावा मिळकतीची मालकी हक्काबाबत हक्कज्ञापन दाद मागणी केली असलेस दावा मिळकतीचे बाजारभावाने होणारे किमतीचे १/४ किमतीवर कोर्ट फी मुद्रांक भरणे आवश्यक आहे. दावा मिळकतीचे किंमत व दाव्याची आकारणी यावर मे. कोर्टाचे कार्यक्षेत्र अवलंबून आहे. प्रथम वादीला दावा मिळकतीची बाजारभावाने होणारे किमतीचे व दावेची आकारणी दुरुस्त करणेबाबत आदेश होणे गरजेचे आहे. सबब, वादीला योग्य ती आकारणी करून प्रथमतः स्टॅम्प ड्युटी भरणेबाबत आदेश व्हावा व जर वादीने मुदतीत दावेची योग्य आकारणी करून आवश्यक कोर्ट फी स्टॅम्प भरला नाही तर सदरचा दावा फेटाळण्यात यावा अशी प्रतिवादीने विनंती केली आहे.

२. वादीने नि.८२ वर प्रस्तुतच्या अर्जास म्हणणे दाखल केले असून कथन केले आहे की, सदरचा दावा सात वर्षांपेक्षा जास्त जुना आहे. वादीने प्रतिवादी यांच्या विरुद्ध हक्कजापन व कायम मनाईचा दावा दाखल केलेला आहे. प्रतिवादी नं. १ ते ६ यांनी नि. २५ ला सी.पी.सी. ऑर्डर ७ रूल ११ प्रमाणे अर्ज दि.१२/१०/२०१७ रोजी दाखल केला होता. सदर अर्जास वादी यांनी म्हणणे सादर करून सदरचा अर्ज गुणदोषांती मे. कोर्टाने दि.२२/०२/२०१८ रोजी नामंजूर केलेला आहे. प्रतिवादी नं. ६ यांनी दाव्याचे सुनावणीस विलंब करण्याच्या एकमेव अंतस्थ हेतुन सदरचा अर्ज सादर केल्याचे स्पष्ट होते. दिवाणी प्रक्रिया संहिता आदेश ७ नियम ११(ब) चे अवलोकन केल्यास सदरची तरतुद दोन भागात विभागली असल्याचे दिसून येते. पहिल्या भागात दावेतील कथनांचे पृष्ठार्थ दावा मिळकतीचे मुल्यांकन वादीने कमी दर्शवले आहे असे मा. न्यायालयाने ठरवले पाहिजे. त्यानंतर मा. न्यायालयाने वादी यांना कोर्ट फी मध्ये तफावत असल्याचे आदेशित करून तफावतीची रक्कम न्यायालयात जमा करण्याचे आदेश देणे आवश्यक आहे. वादी यांनी सदरची रक्कम न भरल्यास दावा परत देण्याचा आदेश मा. न्यायालयास पारीत करता येतो. आदेश ७ नियम ११ चे कोणतेही पोट कलम लागू करण्याकरता वादीचे दाव्यातील कथनांचा साधक बाधक विचार करावा अशी मा. सर्वोच्च न्यायालय व उच्च न्यायालय यांनी अनेक न्यायनिवाड्यांमध्ये स्थापित केलेले तत्त्व आहे व त्याकरिता प्रतिवादी यांचे बचावाचा विचार करता येत नाही. प्रस्तुतचा दावा शेत जमिनीबाबत असून त्याचा आकार १ रु. ६२ पैसे आहे. वादीने दावा मिळकतीबाबत मालकी हक्काचे हक्कजापन मागितलेले आहे व प्रतिवादींविरुद्ध कायम मनाई आदेश मागितला आहे.

३. वादीने पुढे असे कथन केले आहे की, उपरोक्त बाबींचे पृष्ठार्थ वादी यांनी दावेची आकारणी कोणत्या पध्दतीने केली आहे ते पाहणे न्यायोचित ठरेल. महाराष्ट्र कोर्ट फी अधिनियम १९५९ चे कलम ६ (४) (बी) प्रमाणे मालकी हक्काबाबत हक्कजापन प्राथिल्यास व दावा जमिनी शेत जमिनी असल्यास त्याची किंमत कलम ६ (व्ही) प्रमाणे आकाराचे २०० पट म्हणजेच रु.३२४ होते. मात्र वादी यांनी रु.१,०००/- या किमतीवर

मुद्रांक दिल्याने वादी यांनी आवश्यकतेपेक्षा जादाच कोर्ट फी मुद्रांक दिल्याचे दिसून येते. प्रतिवादी नं. ६ केवळ काम प्रलंबित ठेवण्याच्या वाईट हेतुने प्रस्तुतचा अर्ज केलेला दिसून येत आहे. सबब, प्रस्तुतचा अर्ज नामंजुर करण्यात यावा.

४. वादी व प्रतिवादी तर्फे वकिलांचा युक्तिवाद ऐकला. अभिलेखावरील कागदपत्रांचे अवलोकन केले. वादी यांनी प्रस्तुतचा दावा हक्कज्ञापन व कायम मनाईकरिता दाखल केलेला आहे. प्रतिवादी यांच्या कथनानुसार वादींनी दाव्याची आकारणी दि महाराष्ट्र कोर्ट फी अॅक्ट कलम ६(४)(ड) व ६(५) चे तरतुदीप्रमाणे केलेली नाही. वादी यांनी प्रस्तुतच्या दाव्याची आकारणी दि महाराष्ट्र कोर्ट फी अॅक्ट कलम ६(जे) प्रमाणे केलेली आहे. दि महाराष्ट्र कोर्ट फी अॅक्ट कलम ६(जे) प्रमाणे मनाई हुकूम किंवा इतर परिणामरूप अनुतोष यांच्यासह किंवा त्याशिवाय ज्या दाव्यांमध्ये अधिकार घोषणेची मागणी केलेली असेल आणि वादविषयाचे पैश्याच्या स्वरूपात मुल्यमापन करता येत नसेल आणि ज्यांच्या करिता या अधिनियमाद्वारे अन्यथा तरतुद केलेली नसेल अशा दाव्यात विषय वस्तुंची रक्कम किंवा मुल्य जणु १,०००/- रुपये असल्याप्रमाणे फी आकारली जाईल.

५. दि महाराष्ट्र कोर्ट फी अॅक्ट कलम ६(४)(ड) यातील तरतुदी स्थावर मालमत्तेची मालकी किंवा तिच्या कुळवहिवाटीचे स्वरूप, मालकी हक्क धारणाधिकार, हक्क, पट्टा, विक्रीसह किंवा विक्रीशिवाय अन्य गुणविशेषांसह तिची जप्ती पासुन मुक्ती किंवा सुट किंवा तिचे अदायित्व, यांच्या बाबतीतील अधिकार घोषणेसाठी असलेल्या विशिष्ट जमिन पुर्वीच्या कोणत्याही भारतीय संस्थानातील संस्थानिकाची खाजगी मालमत्ता किंवा सार्वजनिक विश्वस्त व्यवस्थेची मालमत्ता आहे किंवा कोणत्याही वर्गाची किंवा समाजाची मालमत्ता आहे असे घोषित करणे या प्रकारच्या दाव्यांमध्ये वाद विषयांच्या मालकी हक्काच्या आधारे कब्जासाठी करावयाच्या दाव्यासाठी आकारावयाची फी १००/- रु. इतक्या किमान फीच्या अधिनतेने, अकारणीयोग्य, अथामुल्य फीच्या १/४ राहिल. सदरच्या तरतुदी या प्रस्तुतच्या दाव्यास लागु होत नाहीत.

६. दि महाराष्ट्र कोर्ट फी अॅक्ट कलम ६(५) मधील तरतुदी कब्जा मिळवण्याविषयी असलेल्या दाव्यांमध्ये लागू होतात. वादीने प्रस्तुतच्या दाव्यात ते दावा मिळकतीच्या कब्जे वहिवाटीत असल्याचे कथन केले आहे. तसेच वादीने प्रस्तुतच्या दाव्यात कब्जाची मागणी केलेली नाही. वादीने रू. १,०००/- या किमतीवर मुद्रांक दिलेला आहे. प्रतिवादीने दाव्याची आकारणी कलम ६(जे) प्रमाणे होणार नाही याबाबत कोणतेही सबळ कारण स्पष्ट केलेले नाही. सद्य स्थितीत वादीने केलेली आकारणी ही मुंबई कोर्ट फी अधिनियम कलम ६(४)(जे) च्या तरतुदीनुसार दिसुन येत आहे. वादीने दाव्याची आकारणी अयोग्य व चुकीची केल्याचे दिसुन येत नसल्याने प्रतिवादीचा प्रस्तुतचा अर्ज नामंजुर करणे न्यायोचित होईल. सबब, मी खालील आदेश पारीत करत आहे.

आदेश

१. नि. ७८ वरील अर्ज नामंजुर करण्यात येत आहे.

दिनांक : ०९/०७/२०२५

(एस.डी. बागल)
सह दिवाणी न्यायाधीश क. स्तर,
मलकापुर-शाहूवाडी